

Høyesterett 1771 – Rullfilm DRA 530 sak nr. 214, Riksarkivet

Onsdag den 6. februar nummer 214 Procurator
Andreas Nørager mot

De anklagde: Ahlet Christophersdatter, Anne Christophersdatter
og Berthe Olsdatter.

Innstevner til stadfestelse, skjerpelse og ytterligere
påkjenning av dommen i Overhoffretten,
vedtatt den **25. september 1770, som dømmer**
Ahlet og Anne Christophersdatter, som skal ha drept 3 kvinner,
nemlig: Karen Jonsdatter, Gunhild Carlsdatter og Guri Hansdatter,
til døden samt å miste alt av løsøre og eiendom. Og Berthe Olsdatter
for å ha vært deres medviter, hjelper og oppmuntrer,
til å arbeide i nærmeste tukthus på livstid.

Aktor Nørager la frem saken
og mente at Overhoffrettens dom burde
skjerpes og forandres til at Ahlet og Anne Christophersdatter
burde bli straffet etter forordning av 16. oktober 1697
og Berthe Olsdatter burde få dødsstraff.
Alle 3 burde få sine eiendommer konfiskert.

Forsvarer Peter Severin Balling:
Det er ingen bevis mot Ahlet og Anne Christophersdatter
uten deres egne tilståelser. Det er ikke gjort noen obduksjon
og ingen vitner: kun en antagelse, de kan og har sagt.

Usannheter mot seg selv; ang Berthe Olsdatter,
her mangler både i hennes tilfelle, som de andres,
bevis. Deretter innstiller han: Om ikke
Overhoffrettens dom for de to første bør være mildere,
slik at de straffes til arbeid i tukthuset, og Berthe Olsdatter
blir frifunnet.

Vota

Justisråd Anckersen

I denne saken tiltales Ahlet og Anne Christoffersdatter
som skal ha drept 3 kvinner, Karen Jonsdatter, Gunhild
Carlsdatter og Guri Hansdatter, og Berthe Olsdatter
for å ha vært deres medhjelper.

Ahlet Christophersdatter har selv tilstått den grusomme gjerningen i
å ha forgiftet sin matmor Karen Jonsdatter, og Anne Christophersdatter
har også tilstått å ha drept sin matmor Guri Hansdatter, med Fluekrutt.
Dette er også bevist med vitner. Det er riktignok
ingen obduksjon, men det gjør ingen ting, da

loven fastsetter straff for de som ønsker å drepe andre med gift. De bør altså dømmes etter forordning av 16. oktober 1696. Når det gjelder Berthe Olsdatter: Hun har som medviter vel fortjent den straffen hun har fått av Overhoffretten. Hvorpå det konkluderes: **Ahlet og Anne Christophersdatter bør få den velfortjente straff, også til skrekk og avsky for andre likesinnede mennesker. Av skarpretteren skal de knipes med glødene tenger, først utenfor huset eller stedet hvor mordet er begått, siden 3 ganger i mellom gjerningsstedet og retterstedet, og aller sist på retterstedet. Deretter skal de få deres høyre hånd levende hugget av med en øks, og etterpå skal hodet også hugges av med øks. Kroppen skal Nattmannens folk legge på stele. Hodet sammen med hånden festes på en stake ovenfor kroppene. De bør også få konfiskert all eiendom om de eier noe. Når det gjelder Berthe Olsdatter, bør Overhoffrettens dom bli stående.**

Bagger
Sevel
Cordtsen
Reiche alle som Anckersen
Hoppe
Weise
Klevenfeldt
Juell Wind

Deretter ble dommen avsagt, og vedtatt.

Ordliste:

Procurator = Betegnelsen på en advokat før innføringen av titlene overrettssakfører og advokat.

Innstevne = kaller inn til å møte for retten.

Tukthus = en straffe- eller tvangsarbeidsanstalt.

Løsøre = alle gjenstander som ikke er fast eiendom.

Forordning = (I enevoldstiden i Danmark-Norge) allminnelige lover gitt av kongen og rettet til allmenheten

Vota = stemmegiving, meningsytring

Justisråd = en dansk/norsk tittel som fra 1661 ble gitt til medlemmer av Høyesterett.

Obduksjon= undersøkelse av kroppen etter døden.

Matmor = Fruen i huset man tjente hos.

Fluekrutt = en gift som innehold bl.a. arsenikk. Fluekrutt kunne kjøpes på apoteket og ble brukt ved at man smurte giften på vegger og dørkarmer for å forgifte fluene som satte seg der.

Skarpretter = en bøddel. I Norge har vi brukt skraprettere fremfor bødler. Skarpretteren henrettet ved hjelp av sverd og øks.

Nattmann = også kalt rakker. I byene var hans hovedoppgave å tømme utedoene, samt fjerne selvdøde dyr og liknende. Denne jobben ble sett på som uren og man passet å ikke komme for nær ham og hans hjelpere. Nattmannen var også skarpretterens (bøddelens) hjelper. Det var hans oppgave å sette hodene på stake og begrave de henrettede.